

повагою відноситися до тих, хто пройшов жорстокі випробування проведено вечір-зустрічі з воїном-афганцем О.М. Шульгіним «Пам'ять і біль Афганістану». Студенти віддали шану випускнику агрономічного відділення коледжу О. Полторацькому, який загинув в Афганістані. Наразі дана тема ідентична сучасності, коли йде війна на Сході нашої держави.

Однією із форм популяризації краєзнавчої літератури є презентація нових видань місцевих авторів, колишнього директора коледжу М.М. Саєнка та автора збірки віршів викладача А.М. Хорошуна. Виховним моментом для студентів був вечір-зустрічі з ветеранами педагогічної праці коледжу «Життєвий листопад». Своїми спогадами поділилися З.М. Швець, Л.І. Коваленко та хвилиною мовчання вшанували світлу пам'ять тих колег, які пішли з життя. Студенти вітали ветеранів, присвячували кожному музичні твори, бажали здоров'я, щасливої долі, добробуту, дарували квіти та на українському рушнику піднесли запашний коровай. А в читальній залі присутні знайомилися з виставкою світлин співробітника коледжу Дралецького Григорія Леонтійовича, талановитої і творчої людини, дядько якого М.М. Шелест – заслужений діяч мистецтв України, живописець-графік. Картини фотовиставки відображають прекрасні пейзажі рідного краю: річка, ліс, квіти, тваринний світ – наше величезне багатство, яке потрібно берегти, любити, примножувати та цінувати. Дану тематику висвітлювали вечори «Збережемо красу української землі», «Вклоняймося хлібу – він святий», «Голос рідної землі слухати навчись!» тощо.

Лейтмотивом краєзнавчої роботи у коледжі є слова Великого українця Г.С. Сковороди «Пізнай свій край..., себе, свій рід, свій небрід, свою землю – і ти побачиш свій шлях у житті...».

Бібліографічні посилання:

1. Краєзнавча діяльність бібліотек: Метод. посіб. / Держ. іст. б-ка України; Підгот.: В.П.Кисельова та ін. – К.: ТОВ "ЛК і Мейкер": ТОВ "Ніка-Принт", 2002. – 208 с.
2. Краєзнавча робота в бібліотеках України: Інформ. бюл. Вип.15 / Держ. іст. б-ка України; Підгот. О.В.Михайлова. – К., 2004. – 139 с.
3. Бібліотечна Дніпропетровщина: Інформ.-метод. зб. – Вип.1. – Дніпропетровськ.: ДОНУБ, 2003. – 104 с.

УДК 94: 63](477. 63)

Л.Є. Прудка

Дніпропетровський державний аграрно-економічний університет

СПІВПРАЦЯ НАУКОВОЇ БІБЛІОТЕКИ ТА ФАКУЛЬТЕТІВ ДДАЕУ В ПРОВЕДЕННІ КУРАТОРСЬКИХ ГОДИН, ЯК ОДНОГО ІЗ ЗАСОБІВ ВИХОВАННЯ ДУХОВНИХ ЦІННОСТЕЙ У СТУДЕНТІВ-АГРАРІЇВ

Стаття висвітлює основні креативні форми і методи співпраці наукової бібліотеки та кураторів студентських груп, які сприяють формуванню цілісної і гармонійно розвиненої та суспільно активної особистості з високим рівнем національної свідомості, політичної культури та виховують високі почуття патріотизму, людяності, любові до вибраної професії, естетичного сприйняття навколишнього світу.

Ключові слова: співпраця бібліотеки, читацькі об'єднання, кураторські години, краєзнавство.

Стаття розкриває основні креативні форми і методи спільної роботи наукової бібліотеки і кураторів студентських груп, які сприяють формуванню гармонічно розвитої і громадсько активної особистості, виховують високі почуття патріотизма, гуманності, любові до вибраної професії, естетичного сприйняття навколишнього світу.

Ключевые слова: сотрудничество библиотеки, читательские объединения, кураторские часы, краеведение.

Наукова бібліотека є осередком духовного спілкування, творчої та інтелектуальної діяльності й дозволяє студентам університету, яка через художнє слово, мистецтво та літературу підвищує загальну культуру студентської молоді, сприяє вихованню почуття любові до вибраної професії.

Одним із важливих завдань виховання студентської молоді є формування цілісної і гармонійно розвитої та суспільно активної особистості з високим рівнем національної свідомості.

Така особистість – це громадянин України, патріот, гуманіст, людина з високим рівнем фахової підготовки й широким світоглядом, належним рівнем загальної, мовної, художньо-естетичної, екологічної, політичної та правової культури.

Використовуючи великий арсенал креативних форм і методів культурно-просвітницької роботи, науковою бібліотекою напрацьовано певний досвід. Значна увага приділялася національно-патріотичному вихованню студентів, прищепленню відповідальності за власні вчинки, бережливого ставлення до природи, любові до сім'ї, Батьківщини, рідної землі, Альма-матер, професії, а також формуванню естетичних смаків, вихованню християнської моралі.

Ефективною в цьому напрямку стала тісна співпраця наукової бібліотеки з кураторами академічних груп, студентським активом, громадськими організаціями. Велика увага приділяється створенню умов для самовираження особистості.

Активно й творчо працюють в науковій бібліотеці читацькі об'єднання за інтересами літературна вітальня «Гармонія», «Родовід», «Ріднокрай», літературна студія «Дивослово» та музичний ансамбль «Дружба». Засідання читацьких об'єднань охоплюють широке коло актуальних питань сьогодення, виховують духовність, популяризують видання про історію України, інтеграцію в Європейський простір, демократизацію суспільного життя, розкривають чарівний світ літератури, мистецтва, традицій українського народу, сприяють розширенню світогляду, всебічному розвитку особистості.

Змістовні соціокультурні масові заходи проводяться на кураторських годинах, в студентських гуртожитках, до яких залучаються студенти, активні учасники читацьких об'єднань, громадськість. Формуванню у студентської молоді рис громадянина-патріота української держави сприяли кураторські години «Незалежна, вічна і свята», «Збережемо національні традиції», «Я – українець», «Моя країна – єдина Україна», цикл масових заходів «Навічно в народній пам'яті покоління» (Голокост), «Подвигу твоему, солдате, поклоняється весь світ», година пам'яті «Попіл спалених в'язнів концтаборів

б'ється в наших серцях», круглі столи «Ми з українського роду», «В єдності – наша сила» тощо.

До дня Перемоги над німецьким фашизмом в аудиторії імені Героя Радянського Союзу І.П. Ялового щорічно проводяться тематичні кураторські години «Палаючий факел пам'яті», «Події, які змінили світ», «Велика ціна Перемоги», зустрічі з учасниками, ветеранами великої Вітчизняної війни.

До Дня визволення міст України та міста Дніпропетровська від фашистських загарбників і Дня українського козацтва в академічних групах, студентських гуртожитках традиційно проводяться лекції, бесіди, огляди видань, історичні повідомлення, інформаційні огляди, оформляються книжкові виставки «Шляхами війни», «Дніпропетровськ опалений війною», «Історія славного козацтва українського», «Козаччина в художньому слові», «У пам'яті навіки збережу», «І велич подвигу не меркне у віках».

Героїко-патріотичному вихованню студентської молоді сприяла знакова подія в університеті, яку викладачі, студенти, ветеранська організація та громадськість святкували у зв'язку із 100-річчям з дня народження Героя Радянського Союзу, доцента кафедри ботаніки та фізіології рослин ДСГІ Мерешка Луки Степановича. Цій даті присвячувалися загальноуніверситетські заходи:

- студентська наукова конференція «Життєвий шлях Героя Радянського Союзу Л.С. Мерешка – приклад відданості своїй Батьківщині»;
- проведення загальноуніверситетських кураторських годин;
- підготовка видання «Студент, викладач, науковець – Лука Степанович Мерешко»;
- організація конкурсних студентських рефератів.
- В науковій бібліотеці проведено ювілейне засідання читацького об'єднання «Ріднокрай» «Яким він був? Спогади дочки, колег та учнів Л.С. Мерешка».

У бесідах, повідомленнях, оглядах книг, на прикладах поетичних та музичних творів класиків української літератури розкриваються теми братерства і єдності слов'янських народів, філософські роздуми про майбутнє України, ушляхення її національних символів: вербу, тополю, червону калину, вишневі сади, хрещатий барвінок. Студенти душею доторкаються до духовних цінностей і надбань українського народу на годинах духовного спілкування «Срібні дзвони слов'янської духовності», «Доторкнись серцем до мелодії живого українського слова», «Мова – життя духовного основа». На кожному заході обов'язково проводилася літературна гра «Мовний марафон». А учасники літературної студії «Дивослово» та музичного ансамблю «Дружба» виконували авторські вірші, музичні твори, українські народні пісні про мову під девізом «У славі і пісні код наш український».

Засідання читацького об'єднання «Ріднокрай» «Апостол братерства, волі, слави» з циклу Шевченківських читань присвячувалося поетичному твору Великого Кобзаря «І мертвим, і живим, і ненародженим...», де поет відтворив свої думки про єднання слов'янських народів, необхідність постійної турботи

про українську культуру та мову. Лейтмотивом заходу стали класичні слова, звернені до народу, «...чужому навчається й свого не цурається».

Значну увагу в комплексі приділяється вихованню студентства на культурно-історичному досвіді нашого народу, його традиціях, звичаях й обрядах, духовності. В студентських гуртожитках, на філіях наукової бібліотеки спільно з кураторами проводяться тематичні вечори «Духовна культура українського народу», «Збережемо національні традиції», де йшла розповідь про історію українського одягу, як яскравого і самобутнього українського явища, котре розвивалося й удосконалювалося протягом століть. Своєрідність костюмів населення різних історико-етнографічних територій України були представлені на виставці книжок та світлин. Студенти продемонстрували народні костюми українців, розповіли про формування традиційного одягу нашого народу, чим він відрізнявся в залежності від соціального розшарування суспільства, про відмінності у народному костюмі, що побутував на Лівобережжі та Правобережжі, на Слобожанщині, Поділлі, Поліссі, Волині та в Карпатах. Лейтмотив заходу – обов'язок кожного українця, громадянина знати і оберігати національні традиції українського народу, його звичаї, які встановлювалися впродовж багатьох століть.

Традиційними стали краєзнавчі читання, присвячені Дню заснування м. Дніпропетровська «Феномен міста на Дніпрі», «Дніпропетровськ – місто героїв, вчених і творців». В рамках читань проводилися Дні краєзнавства «Мій рідний край, моя Дніпропетровщина», «Центр народного мистецтва – Петриківка» тощо.

Ефективною формою проведення комплексних заходів стали Тижні наукової бібліотеки на факультетах, в ході яких проводяться зустрічі студентів із вченими галузі, випускниками факультетів В.С. Циковим, Є.М. Лебедем, завідувачами кафедр, професорами В.П. Бессоновою, Л.М. Степченко та В.І. Черною життя і наукова діяльність яких стали прикладом активної життєвої позиції та служіння вибраній професії.

В рамках Тижня наукової бібліотеки на агрономічному факультеті до 90-річчя від дня народження випускника 1949 року цього факультету ДСГІ доктора с/г наук, академіка УААН, вченого-еколога, державного діяча, Героя Соціалістичної Праці, письменника-публіциста Ф.Т. Моргуна спільно з кураторами проведено низку різноманітних заходів «Людина гідності і честі», «Витязь степу», «Апостол чорнозему», «З думкою про Землю». Ф.Т. Моргун – автор українського варіанту ґрунтозахисної системи землеробства, послідовно і аргументовано відстоював необхідність охорони довкілля, впровадження ґрунтозахисних технологій та переходу на екологічні засади господарства. Студенти одержали цінну інформацію про вченого, висловили справжню гордість за навчальний заклад і його випускників, які своєю творчою, кропіткою і наполегливою працею творять вітчизняну історію, звеличують український народ та свою рідну Альма-матер.

Виховним заходом засідання читацького об'єднання «Ріднокрай» в рамках Тижня бібліотеки на факультеті ветеринарної медицини була зустріч студентів з кандидатом біологічних наук, професором Л.М. Степченко,

керівником наукової школи по вивченню біологічної дії гумінових речовин з торфу, започаткованої професором Л.А. Христевою Під час діалогу з вченою студенти цікавилися сучасними науковими дослідженнями та сенсом її життя. Воно наповнено творчістю, наполегливою кропіткою працею для досягнення своєї мети, любов'ю до вибраної професії, природи, родини, оточуючих колег. Насамкінець побажала студентам наслідувати цьому все своє життя.

Важливим напрямком спільної діяльності є екологічна освіта та екологічне виховання студентської молоді. В рамках Тижня наукової бібліотеки на еколого-меліоративному факультеті, Місячника екологічних знань відбуваються зустрічі з вченими-екологами Ю.І. Грицаном, В.І. Чорною, М.М. Харитоновим, орнітологом Дніпропетровщини П.Т. Чегорком. На тематичних кураторських годинах «Людина. Земля. Екологія», «Агроекологічні аспекти землеробства», «В лабіринтах довкілля», «Еколог – професія майбутнього», «Здорова земля – здорова людина», «Місія сучасного еколога», «Будьмо садівничими планети» в комплексі розглядалися питання екології, здоров'я, засвоєння високоморальних норм поведінки, прищеплення любові до професії, рідного краю, чуйного відношення до навколишнього середовища.

З метою формування у студентів високих моральних, етичних якостей, естетичних смаків і почуття прекрасного на засіданнях літературної вітальні «Гармонія» стали актуальними диспут «Чи потрібна людині краса?», «Моральна краса та естетичне почуття людини», години духовного спілкування «Відчуйте музику душі», «Увійди у світ прекрасного», «Лицар духовної культури Т.Г.Шевченко», «У слові і пісні код наш український».

В комплексі на них демонструються творчі роботи клубу «Родовід» за назвами «Барви студентської творчості», «Торкнись душею до краси», «Сузір'я студентських талантів». Основним орієнтиром у вихованні студентської молоді є забезпечення духовної єдності поколінь, виховання любові до рідного краю, традицій, звичаїв свого народу, утвердження принципів загальнолюдської моралі, правди, справедливості, милосердя і доброти.

Спільна праця наукової бібліотеки та факультетів ДДАЕУ спрямована на пошук та використання інтерактивних форм, які передбачають визначення для кожного студента мотивації щодо підвищення свого культурного рівня, а також розкриття власного творчого потенціалу.

Бібліографічні посилання:

1. Братчик А.Г. Педагогіка співпраці бібліотеки вищого навчального закладу в процесі професійної підготовки спеціалістів/ А.Г. Братчик // Педагогіка і психологія формування творчої особистості: проблеми і пошуки: Зб. наук. праць / Інститут економіки і психології професійної освіти АПН України, Запорізький інститут післядипломної педагогічної освіти. К.: - Запоріжжя, 2002. – Вип.25.
2. Грабар Н.Г. Бібліотека як інформаційно-виховна структура вищого навчального закладу / Н.Г. Грабар // Вісн. Харк. держ. акад. культури. Х.: ХДАК, 2003. — Вип. 11. — С. 132–137.
3. Курас І. Ф. Сучасні соціокультурні процеси і зростання інтелектуальної місії бібліотек / І. Ф Курас // Бібліотечний вісник. – 2002. – № 6. – С. 46–49;

4. Матвійчук О. Є. Бібліотека як соціокультурний інститут : освітньо-виховна місія / О. Є. Матвійчук // Вісник Національного авіаційного університету. Сер. : Філософія. Культурологія. – 2010. – № 2. – С. 155–160;

УДК 94: 63](477. 63)

А.Г.Братчик

Дніпропетровський державний аграрно-економічний університет

РОЛЬ НАУКОВОЇ БІБЛІОТЕКИ В ОСВІТНЬОМУ ІНФОРМАЦІЙНОМУ ПРОСТОРІ УНІВЕРСИТЕТУ У ФОРМУВАННЯ ЗАГАЛЬНОЛЮДСЬКИХ ТА ПАТРІОТИЧНИХ ЦІННОСТЕЙ У СТУДЕНТІВ

Стаття висвітлює пріоритетні напрямки наукової бібліотеки університету у формуванні загальнолюдських та патріотичних цінностей у студентів, визначає основні соціально-виховні функції культурно – просвітницької та особливості виховної діяльності бібліотеки в університеті. Пропонуються різноманітні засоби її впливу як елемента комунікаційної взаємодії в процесі навчання і виховання, що забезпечує потенціал і ресурсну інформаційно-комунікаційну базу для визначення місця і ролі бібліотеки в освітньому просторі університету.

Ключові слова: загальнолюдські цінності, виховна діяльність бібліотеки, читацькі об'єднання, засоби діяльності, краєзнавство.

Статья освещает приоритетные направления научной библиотеки университета в формировании общечеловеческих и патриотических ценностей у студентов, определяет основные социально-воспитательные функции культурно – просветительской и особенности воспитательной деятельности библиотеки в университете. Предлагаются различные способы ее влияния как элемента коммуникационного взаимодействия в процессе обучения и воспитания, который обеспечивает потенциал и ресурсную информационно-коммуникационную базу для определения места и роли библиотеки в образовательном пространстве университета.

Ключевые слова: общечеловеческие ценности, воспитательная деятельность библиотеки, читательские объединения, средства деятельности, краеведение.

В сучасних умовах кардинальних суспільних змін, які супроводжуються інтеграційними процесами в економічній, політичній, культурних сферах, діяльність наукової бібліотеки зорієнтована впровадження прогресивних технологій, якісне науково-інформаційне забезпечення освітнього процесу, науково-дослідної, виховної, управлінської та суспільної діяльності в університеті.

Серед різноманітних проблем, які турбують нині українське суспільство, є соціалізація молодої людини, формування активної громадянської позиції. Особливий пріоритетний напрямок виховання молоді в національній системі освіти є формування загальнолюдських цінностей та патріотичне виховання. Події нинішнього періоду дають підстави стверджувати, що переважна більшість громадян України, серед яких є і діти, і молодь, виявили високу патріотичну свідомість та міцну громадянську позицію. Це є свідченням системної виховної роботи педагогічних колективів навчальних закладів.

На рівні із системою освіти велика роль у процесі формування ідеології патріотизму у молодого покоління належить саме бібліотекам. Теоретичні